

نظارت انتظامی

کامین وکلای دادگستری

تخلفات و مبالغات کی انتظامی وکلای دادگستری
صلاحیت و رجوع رسیدگی به تخلفات
آیین رسیدگی و اجرای احکام انتظامی

نویسنده: مجتبی باری
وکیل پایه یک دادگستری و مدرس دانشگاه

سرشناسه	باری، مجتبی، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	نظارت انتظامی کانون وکلای دادگستری: تخلفات و مجازات‌های انتظامی وکلای دادگستری، صلاحیت و مرجع رسیدگی به تخلفات، آیین رسیدگی و اجرای احکام انتظامی / نویسنده مجتبی باری
مشخصات نشر	تهران: کتاب آوا، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۰۱۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۳۹۰-۵
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	چاپ سوم
موضوع	وکلاي دادگستري - ايران - خطاي شغلي
موضوع	Lawyers-Iran-Malpractice
موضوع	آیین دادرسی مدنی - ایران - مقررات کیفری
رده‌بندی کُره	۱۳۹۶ ۳۳ ب ۱۶۳۵ / KMH
رده‌بندی دیویی	۴۴۰ ۵۵۰ ۳۴۷
شماره کتابشناسی	۴۹۱۲۷۹

نظارت انتظامی کانون وکلای دادگستری

انتشارات کتاب آوا

مؤلف:	مجتبی باری: ۰۹۱۲۱۵۹۸۹۰۹
ناشر:	کتاب آوا
چاپ و صحافی:	طیف نگار
نوبت چاپ:	سوم-پاییز ۱۳۹۶
شمارگان:	۱۰۰۰ جلد
قیمت:	۵۰۰۰۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۳۴۶-۳۹۰-۵

نشانی مرکز پخش: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، بن‌بست حقیقت، پلاک ۴، واحد ۴
www.avabook.com Email: avabook_kazemi@yahoo.com
 شماره‌های تماس: ۶۶۹۷۴۱۳۰ - ۶۶۴۰۷۹۹۳ - ۶۶۹۷۴۶۴۵ - ۶۶۴۶۱۱۵۸ - دورنگار: ۶۶۴۶۱۱۵۸

نشانی فروشگاه: اسلامشهر، خیابان میاد شیرازی، روبروی دانشگاه آزاد، جنب دادگستری

شماره تماس: ۵۶۳۵۴۶۵۱

کلیه حقوق و حق چاپ متن، کپی برداری، طرح روی جلد، و عنوان کتاب، با توجه به قانون حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان برای انتشارات کتاب آوا محفوظ است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

بخش اول: حرفه وکالت و مسئولیت‌های ناشی از آن

فصل اول: پیشینه تاریخی حرفه وکالت و مسایل پیرامون.....	۲۶
مبحث اول: پیشینه حرفه وکالت.....	۲۶
گفتار اول: قبل از اسلام.....	۲۷
گفتار دوم: در حکومت اسلام.....	۲۹
گفتار سوم: در موقوف ایران.....	۳۱
مبحث دوم: تعریف وکالت دادگستری.....	۳۴
مبحث سوم: ویژگی‌های عقد وکالت و تاثیر آن در مسئولیت مدنی وکیل.....	۳۶
گفتار اول: اذنی بودن عقد وکالت.....	۳۷
گفتار دوم: مجانی بودن عقد وکالت.....	۳۷
گفتار سوم: امانی بودن عقد وکالت.....	۳۸
مبحث چهارم: حساسیت و منزلت شغل وکالت.....	۳۹
مبحث پنجم: مصونیت وکیل دادگستری و لزوم رعایت احترام.....	۴۳
مبحث ششم: نقش وکیل در تسریع دادرسی.....	۵۳
مبحث هفتم: نقش وکیل در کاهش دعاوی و صلح و سازش طرفین.....	۵۴
مبحث هشتم: نظارت بر عمل کرد وکلای دادگستری.....	۶۰
گفتار اول: نظارت از سوی رییس قوه قضاییه.....	۶۱
گفتار دوم: نظارت از سوی کانون وکلای دادگستری.....	۶۲
بند اول: نظارت بر اعطاء پروانه وکالت و سلب امتیاز.....	۶۳
بند دوم: نظارت انتظامی برای حفظ شأن و اعتبار شغل.....	۶۳
گفتار سوم: نظارت از سوی روسای محاکم و دادستان.....	۶۵

- گفتار چهارم) نظارت از سوی مدیران دفاتر دادگاه‌ها..... ۶۷
- گفتار پنجم) نظارت از سوی سایر اشخاص..... ۶۷
- بند اول) از سوی موکلین..... ۶۷
- بند دوم) از سوی غیر موکلین..... ۶۸
- مبحث نهم: بررسی مشاغل مشابه شغل وکالت دادگستری..... ۶۸**
- گفتار اول) وکلای رسمی..... ۶۸
- گفتار دوم) مشاوران حقوقی (موضوع ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه)..... ۷۸
- بند اول) توجیه ماهیت وجودی و تشکیل..... ۷۹
- بند دوم) چالش‌ها و موانع..... ۸۱
- گفتار سوم) وکلای انزاقی..... ۸۴
- گفتار چهارم) نهائاتان - رقی وزارت خانه‌ها..... ۸۵
- مبحث دهم: وکالت در مراجع غیر قضایی و شبه قضایی..... ۸۹**
- گفتار اول) وکالت در مراجع انتظامی..... ۹۰
- گفتار دوم) وکالت در سازمان تعزیرات حکومتی..... ۹۲
- گفتار سوم) وکالت در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور..... ۹۳
- گفتار چهارم) وکالت در اداره ثبت شرکت‌ها..... ۹۵
- گفتار پنجم) وکالت در سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی..... ۹۷
- گفتار ششم) وکالت در دیوان محاسبات..... ۱۰۱
- گفتار هفتم) وکالت در مرحله اجرای احکام..... ۱۰۲
- گفتار هشتم) وکالت در موضوعات مربوط به امور حسبی..... ۱۰۳
- گفتار نهم) وکالت در دیوان عدالت اداری..... ۱۰۳
- مبحث یازدهم: وکالت در توکیل..... ۱۰۴**
- گفتار اول) چگونگی اعطای اختیارات توسط وکیل مع الواسطه..... ۱۰۵
- گفتار دوم) مفهوم تفویض وکالت با سلب حق توکیل به غیر..... ۱۰۵
- گفتار سوم) تاثیر عدم ذکر ولو کراراً بعد از اعطای حق توکیل به غیر..... ۱۰۶

گفتار چهارم) اعتبار وکالت وکیل توکیلی با عزل یا فوت وکیل اول.....	۱۰۷
فصل دوم: مسئولیت‌های ناشی از حرفه وکالت.....	۱۰۸
مبحث اول: تعریف مسئولیت و مبانی.....	۱۰۸
مبحث دوم: انواع مسئولیت.....	۱۱۱
گفتار اول) مسئولیت قراردادی.....	۱۱۲
گفتار دوم) مسئولیت جزایی (مسئولیت عدم رعایت مقررات کیفری).....	۱۱۳
گفتار سوم) مسئولیت انتظامی (مسئولیت عدم رعایت مقررات شغلی).....	۱۱۳
مبحث سوم: تفاوت مسئولیت کیفری با مسئولیت مدنی.....	۱۱۴
فصل سوم: تفکیک مسئولیت کیفری و انتظامی.....	۱۱۷
مبحث اول: مفهوم مسئولیت کیفری (تعریف و مبنا).....	۱۱۷
مبحث دوم: مفهوم مسئولیت انتظامی.....	۱۲۱
مبحث سوم: تفاوت مسئولیت کیفری با مسئولیت انتظامی.....	۱۲۳
گفتار اول) از لحاظ تشریفات رسیدگی.....	۱۲۴
گفتار دوم) از نظر مرجع رسیدگی.....	۱۲۵
گفتار سوم) از جنبه هدف.....	۱۲۵
گفتار چهارم) از لحاظ منبع.....	۱۲۵
گفتار پنجم) از جهت نوع مجازات.....	۱۲۵
مبحث چهارم: مبنای قانونی مسئولیت انتظامی وکیل دادگستری.....	۱۲۶

بخش دوم: تخلفات انتظامی وکیل دادگستری در قبال موکل

فصل اول: تحصیل وکالت به صورت فریبنده.....	۱۳۲
مبحث اول: تبلیغ در رسانه‌ها و مطبوعات.....	۱۳۳
مبحث دوم: تحصیل وکالت توسط کارچاق‌کن‌ها.....	۱۳۵

مبحث سوم: چاپ عکس و به کارگیری عناوین و القاب غیرواقع در کارت ویزیت و سربرگ‌ها.....	۱۳۶
مبحث چهارم: تحصیل وکالت با وعده‌های دروغین.....	۱۳۸
مبحث پنجم: تعهد به اخذ نتیجه.....	۱۴۵
فصل دوم: عدم ارائه رسید در قبال وجه یا اسناد دریافتی از موکل.....	۱۴۸
فصل سوم: انتقال قرارداد وکالت به دیگری.....	۱۵۳
فصل چهارم: قبول وکالت به طور مضاعف.....	۱۵۵
فصل پنجم: سرکشی در مدعی به.....	۱۵۹
فصل ششم: دریافت حق الوکاله اضافی.....	۱۶۶
مبحث اول: لزوم تعیین حق الوکاله در وکالت‌نامه.....	۱۷۰
مبحث دوم: تعیین میزان حق الوکاله با وجود صلح و سازش بین طرفین.....	۱۷۲
مبحث سوم: تعیین میزان حق الوکاله در صورت اختلاف.....	۱۷۳
مبحث چهارم: تعیین حق الوکاله در پرونده‌های کیفری.....	۱۷۵
مبحث پنجم: ضمانت اجرای کسری تمهید مالیاتی.....	۱۷۷
مبحث ششم: واگذاری تعقیب دعوا به وکیل دیگر.....	۱۸۱
مبحث هفتم: تعیین حق الوکاله به کمتر از تعرفه.....	۱۸۴
مبحث هشتم: تفاوت میزان حق الوکاله در وکالت‌نامه و قرارداد مالی.....	۱۸۶
مبحث نهم: حق الوکاله نمایندگان حقوقی وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و بانک‌ها.....	۱۹۰
گفتار اول) ابطال تمهید و پرداخت سهم صندوق تعاون.....	۱۹۱
گفتار دوم) محکومیت محکوم‌علیه به پرداخت حق الوکاله نمایندگان قضایی.....	۱۹۲
گفتار سوم) معرفی وکیل دادگستری به عنوان نماینده قضایی.....	۱۹۵
مبحث دهم: میزان حق المشاوره و تنظیم لوایح و دادخواست‌ها.....	۱۹۶

مبحث یازدهم: اعمار موکل از هزینه‌ی دادرسی و تاثیر آن در حق الوکاله	۱۹۷.....
مبحث دوازدهم: حق الوکاله و کیل در صورت عدم تجدیدنظرخواهی	
محکوم علیه	۱۹۹.....
مبحث سیزدهم: میزان حق الوکاله در صورت تعدد وکلاء	۲۰۰.....
مبحث چهاردهم: اثر ابطال دادخواست در میزان حق الوکاله	۲۰۱.....
مبحث پانزدهم: نحوه پرداخت حق الوکاله و کیل توکیلی	۲۰۲.....
فصل هفتم: اطلاع ندادن استعفا به موکل	۲۰۲.....
فصل هشتم: اطلاع ندادن به موکل جهت پرداخت مخارج و یا انجام امری	۲۰۵.....
مبحث اول: عدم اطلاع موکل جهت پرداخت هزینه‌ها	۲۰۶.....
مبحث دوم: عدم اطلاع به موکل جهت اقدامی که از طرف وی لازم است	۲۱۱.....
فصل نهم: قبول وکالت با وجود ماذن	۲۱۲.....
مبحث اول: قبول وکالت با وجود اظهار نظر قضایی در آن امر	۲۱۲.....
گفتار اول) اظهار کننده قاضی دادگستری باشد	۲۱۳.....
گفتار دوم) عدم وجود محدودیت زمانی	۲۱۴.....
گفتار سوم) منظور از اظهار نظر کتبی	۲۱۴.....
مبحث دوم: قبول وکالت با اظهار عقیده کتبی به عنوان داور	۲۱۶.....
گفتار اول) ضرورت اظهار نظر در مقام داور	۲۱۷.....
گفتار دوم) اظهار نظر بر مبنای قانون و یا رعایت مقررات آن باشد	۲۱۷.....
گفتار سوم) تفاوتی بین اظهار نظر داور مرضی الطرفین با یک طرفه نیست	۲۱۸.....
مبحث سوم: قبول وکالت تسخیری با وجود جهات رد	۲۱۸.....
مبحث چهارم: وکالت با وجود ممنوعیت شغلی	۲۲۰.....
مبحث پنجم: وکالت با وجود گواهی سابق	۲۲۰.....
گفتار اول) وکالت تسخیری	۲۲۱.....
گفتار دوم) وکالت تعیینی و معاضدت	۲۲۱.....

- مبحث ششم: وکالت با اظهارنظر داوری ۲۲۱
- مبحث هفتم: وکالت با سابقه کارشناسی ۲۲۱
- مبحث هشتم: قبول وکالت با وجود تعلیق ۲۲۲
- مبحث نهم: قبول وکالت بالاتر از درجه ۲۲۲
- گفتار اول: قبول وکالت از سوی کارآموزان در جرایم مواد مخدر ۲۲۳
- گفتار دوم: قبول وکالت از سوی کارآموزان در جرایمی که مرجع تجدیدنظر آن دیوان عالی کشور است ۲۲۴
- گفتار سوم: قبول وکالت از سوی کارآموزان در دعاوی مالی ۲۲۹
- فصل دهم: قبول وکالت علیه موسسه‌ای که قبلاً مشاور یا وکیل آن بوده است ۲۳۱
- مبحث اول: کنار نبودن معذوریت ۲۳۳
- مبحث دوم: مقید به کنار نبودن معذوریت ۲۳۵
- فصل یازدهم: افشاء اسرار موکل ۲۳۶
- فصل دوازدهم: قبول وکالت طرف مقابل پس از استعفا یا عزل از وکالت ۲۳۸
- مبحث اول: لزوم وحدت موضوع دعوا و دادن آن ۲۴۰
- مبحث دوم: لزوم رعایت زمان ۲۴۵
- مبحث سوم: وکالت وکیل سرپرست و کارآموز به طرف وکلین هم‌دیگر ۲۴۵
- مبحث چهارم: لزوم انجام امر وکالت ۲۴۷
- مبحث پنجم: وکالت از چند متهم ۲۴۸
- فصل دوازدهم: خیانت وکیل نسبت به موکل ۲۴۹
- فصل سیزدهم: تقدیم عرض حال ناقص ۲۵۶
- فصل چهاردهم: عدم تحویل یک نسخه از قرارداد به موکل ۲۵۹
- فصل پانزدهم: سوء استفاده از ضعف موکل ۲۶۰

بخش سوم: تخلفات انتظامی وکیل دادگستری در قبال محاکم دادگستری

فصل اول: عدم حضور به موقع در دادگاه.....	۲۶۴
مبحث اول: معاذیر موجه عدم حضور.....	۲۶۸
مبحث دوم: تعدد جلسات رسیدگی.....	۲۷۲
گفتار اول) وجود اختیار وکالت در توکیل.....	۲۷۳
گفتار دوم) عدم وجود اختیار وکالت در توکیل.....	۲۷۴
مبحث سوم: ارائه مزاحمه به جای حضور.....	۲۸۰
مبحث چهارم: تعارض وکالت و حضور در جلسات.....	۲۸۱
گفتار اول) اقدام به جو شتر و غیر مفرداً.....	۲۸۱
گفتار دوم) اقدام به نحو مشترک.....	۲۸۲
مبحث پنجم: ضمانت اجرای تعارض عدم حضور در دادرسی.....	۲۸۲
فصل دوم: تطویل دادرسی با توسل به خدعه.....	۲۸۵
مبحث اول: ضمانت اجرای تخلف.....	۲۸۶
مبحث دوم: مصادیق تخلف.....	۲۸۶
گفتار اول) تقدیم دادخواست اعسار از هزینه دادرسی با علم بر ملائت موکل.....	۲۸۷
گفتار دوم) استعفاء بی مورد.....	۲۸۷
گفتار سوم) ادعای جعل یا تعیین جاعل یا سوء نیت.....	۲۸۸
گفتار چهارم) ایراد بی مورد بر رد دادرسی و یا داور و کارشناس.....	۲۸۹
گفتار پنجم) تقدیم و تنظیم عرض حال ناقص و نسخات ضامیم دادخواست.....	۲۸۹
فصل سوم: عدم رعایت نزاکت.....	۲۹۲
فصل چهارم: عدم قبول اوراق قضایی.....	۳۰۰
فصل پنجم: اطلاع ندادن استعفا به دادگاه.....	۳۰۱

فصل ششم: قبول وکالت با وجود معاذیر	۳۰۲
فصل هفتم: توسل به معاذیر غیر واقع	۳۰۳
فصل هشتم: اخلال در نظم دادگاه	۳۰۴

بخش چهارم: تخلفات انتظامی وکیل دادگستری

در قبال کانون وکلای دادگستری

فصل اول: معارف خود به درجه‌ای بالاتر از پروانه	۳۱۲
فصل دوم: تخلف از سوگند	۳۱۵
مبحث اول: متن سوگند	۳۱۶
مبحث دوم: ضمانت جبران تعارف	۳۱۷
مبحث سوم: انصراف این تنگنه از کانون وکلای دادگستری	۳۲۰
مبحث چهارم: مصادیق تخلف از سوگند	۳۲۲
گفتار اول (ارتکاب جرم)	۳۲۲
گفتار دوم (عدم اقدام وکالتی با انعقاد قرارداد وکالت و اخذ حق الوکاله)	۳۲۸
گفتار سوم (عدم ایصال وجوه دریافتی به موکل)	۳۳۹
گفتار چهارم (تعهد به نتیجه)	۳۴۴
گفتار پنجم (عدم رعایت صداقت و کتمان واقعیت)	۳۴۵
گفتار ششم (سهل انگاری در انجام وظیفه)	۳۶۳
گفتار هفتم (تخلف از مقررات قانونی)	۳۶۹
گفتار هشتم (اقدام یا اظهار برخلاف شرافت قضاوت و وکالت)	۳۷۰
فصل سوم: اخذ پروانه در صورت عدم وجود شرایط لازم	۳۷۶
فصل چهارم: عدم تحویل پروانه در موارد تعلیق	۳۸۷
فصل پنجم: وکالت با وجود سابقه قضایی	۳۹۰

۳۹۱	مبحث اول: منظور از محل خدمت
۳۹۳	مبحث دوم: بازخرید شدن قاضی
۳۹۵	مبحث سوم: منتظر خدمت شدن قاضی
مبحث چهارم: نحوه اعمال این محدودیت در خصوص قضات محاکم	
۳۹۶	تجدید نظر
مبحث پنجم: نحوه اعمال مقررات این ماده در خصوص قضات شاغل در مراجع	
۴۰۰	قضات با صلاحیت قضایی کشوری
۴۰۱	مبحث ششم: شروع ممنوعیت
۴۰۴	مبحث هفتم: نکات داغها در مواجهه با معذوریت
۴۰۵	فصل ششم: رفتار خلاف شأن، شغل و کالت
۴۰۶	مبحث اول: اعمال منافعی شأن و کالت
۴۰۷	گفتار اول) تعریف و مفهوم اعمال منافعی شأن
۴۱۲	گفتار دوم) مصادیق رفتار خلاف شأن و کالت
۴۱۲	بند اول) تبلیغ شغل و کالت
۴۱۸	بند دوم) قبول و کالت بدون موافقت وکیل سرپرست
۴۲۱	بند سوم) انکار تعمودی واقعیت
۴۲۹	بند چهارم) همکاری با دلالان و کارچاقکنها
۴۳۵	بند پنجم) عدم انجام تکالیف قانونی و قراردادی
۴۴۳	بند ششم) گواهی امضای موکل بدون رویت وی
۴۴۵	بند هفتم) مصدق نمودن مدارک بدون رویت اصول آنه
۴۴۷	بند هشتم) مخلوش نمودن اسناد و مدارک
۴۵۱	بند نهم) تعلیق تکالیف شغلی به منظور وصول طلب
۴۵۹	بند دهم) اعمال فشار غیر قانونی
۴۵۹	بند یازدهم) تعهد به حصول نتیجه به نفع موکل
۴۶۱	بند دوازدهم) ارتکاب جرم در رابطه با وظایف شغلی و به موجب آن

بند سیزدهم) تحصیل متقابلانه وجه از موکل	۴۷۱
بند چهاردهم) عدم رعایت نزاکت و ادب نسبت به طرفین دعوا	۴۷۲
مبحث دوم: اشتغال به مشاغل منافی شغل وکالت	۴۷۳
گفتار اول) اشتغال در مشاغل دولتی	۴۷۴
گفتار دوم) اشتغال در شهرداری‌ها	۴۷۸
گفتار سوم) عضویت در هیات مدیره و یا مدیریت عاملی شرکت‌های تجاری	۴۷۹
فصل نهم: تاسیس دفتر در غیر محل مجاز	۴۸۰
فصل دهم: تمرکز فعالیت در غیر محل مجاز	۴۸۷
مبحث اول: کثرت پرونده‌های وکالتی در یک محل	۴۸۸
مبحث دوم: انحصار اکثر تبره‌های مالیاتی در یک محل	۴۹۲
مبحث سوم: تمرکز کار از طریق تاسیس دفتر	۴۹۳
فصل نهم: عدم پی‌گیری کارهای ماضدت قضایی	۴۹۶
فصل دهم: عدم قبول اوراق کانون وکلای دادگستری	۵۰۱
فصل یازدهم: تجاهر به استعمال مسکرمه افروخته	۵۰۲
فصل دوازدهم: وکالت بدون تمدید پروانه	۵۰۴
فصل سیزدهم: تخلف از نظاماتی که کانون تعیین می‌کند	۵۱۵
مبحث اول: انجام امور وکالتی از سوی کارآموز بدون وکالت وکیل سرپرست	۵۱۷
مبحث دوم: عدم استفاده از فرم وکالت‌نامه مخصوص کارآموزان	۵۲۱
مبحث سوم: عدم استفاده از آرم کانون در سربرگ‌ها و لوگوی کانون وکلاء در لباس	۵۲۱
مبحث چهارم: هم‌کاری وکلاء با مشاوران حقوقی موضوع ماده ۱۸۷	۵۲۲
مبحث پنجم: عدم پذیرش کارآموز و عدم آموزش صحیح کارآموزان	۵۲۴
مبحث ششم: اخذ وکالت بلاعزل از موکل	۵۲۸

۵۲۹.....	مبحث هفتم: تصدیق اوراق مربوط به دعاوی شخصی
۵۳۰.....	مبحث هشتم: درج عناوین غیرواقع در سربرگ‌ها و کارت ویزیت
۵۳۳.....	مبحث نهم: عدم اظهار سمت‌های رسمی کانون وکلاء نزد مقامات قضایی
.....	مبحث دهم: عدم درج شماره تلفن و آدرس در وکالت‌نامه‌های تنظیمی و یا
۵۳۴.....	دادخواست‌ها و عرایض و لوائح
۵۳۴.....	مبحث یازدهم: عدم نگه‌داری پرونده‌های مختومه موکلین
۵۳۵.....	مبحث دوازدهم: واگذاری وکالت‌نامه به اشخاص غیر وکیل
۵۳۶.....	مبحث سیزدهم: صرف از تکالیف کارآموزی
۵۳۸.....	فصل چهاردهم: عدم رعایت حسن رفتار کارآموزان وکالت

بخش پنجم: آیین رسیدگی به خلفات انتظامی وکلای دادگستری

۵۴۶.....	فصل اول: مقامات صالح جهت طرح شکایت انتظامی
۵۴۶.....	مبحث اول: وزیر دادگستری
۵۴۷.....	مبحث دوم: دادستان
۵۴۸.....	مبحث سوم: رئیس کانون وکلاء دادگستری
۵۵۰.....	مبحث چهارم: مقامات قضایی
۵۵۱.....	مبحث پنجم: موکل
۵۵۱.....	مبحث ششم: طرف دعوا
۵۵۲.....	مبحث هفتم: هر کس که به نحوی سوء رفتار وکیل را گزارش دهد
۵۵۲.....	فصل دوم: صلاحیت و مرجع رسیدگی (پیشینه و تشکیلات دادرسی و دادگاه انتظامی)
۵۵۴.....	مبحث اول: ساختار دادرسی انتظامی
۵۵۵.....	مبحث دوم: ساختار دادگاه انتظامی

۵۵۷.....	فصل سوم: اصول حاکم بر رسیدگی و صدور حکم
۵۵۷.....	مبحث اول: ممنوعیت عفو
۵۵۸.....	مبحث دوم: تکرار تخلف
۵۶۱.....	مبحث سوم: تعدد تخلف
۵۷۳.....	مبحث چهارم: گذشت شاکی
۵۷۴.....	مبحث پنجم: تخفیف مجازات
۵۷۹.....	مبحث ششم: مرور زمان
۵۸۳.....	مبحث هفتم: اطاعت
۵۸۵.....	مبحث هشتم: ارتباط شکایت انتظامی با دعاوی حقوقی و کیفری
۵۹۲.....	فصل چهارم: نحوه رسیدگی و صدور حکم
۵۹۳.....	مبحث اول: طرح شکایت انتظامی و تشکیل پرونده
۵۹۳.....	گفتار اول) طرح و پذیرش شکایت
۵۹۳.....	بند اول) طرح شکایت به صورت حضوری
۵۹۵.....	بند دوم) طرح شکایت به صورت غیر حضوری
۵۹۷.....	گفتار دوم) تشکیل پرونده و پی گیری آن
۵۹۸.....	مبحث دوم: نحوه احضار مشتکی عنه
۶۰۰.....	مبحث سوم: تشکیل جلسات تحقیقات مقدماتی و رسیدگی
۶۰۰.....	گفتار اول) تشکیل جلسات تحقیقات مقدماتی و صدور قرار
۶۰۴.....	بند اول) قرار موقوفی تعقیب
۶۰۴.....	بند دوم) دستور بایگانی پرونده
۶۰۵.....	بند سوم) قرار عدم صلاحیت
۶۰۵.....	بند چهارم) درخواست ابطال پروانه کارآموزی
۶۰۵.....	بند پنجم) ارجاع به داور
۶۰۵.....	بند ششم) درخواست اعمال ماده ۷۷
۶۰۶.....	بند هفتم) قرار منع تعقیب

بند هشتم) قرار تعقیب	۶۰۶
بند نهم) درخواست تعلیق	۶۰۶
گفتار دوم) تشکیل جلسات رسیدگی و صدور حکم	۶۰۸
بند اول) رسیدگی به اعتراض به قرار منع تعقیب یا موقوفی تعقیب	۶۰۸
بند دوم) رسیدگی به کیفرخواست و تعقیب	۶۰۸
بند سوم) رسیدگی به درخواست تعلیق	۶۰۹
فصل پنجم: تجدیدنظر و اعاده دادرسی در احکام محاکم انتظامی	۶۱۱
مبحث اول: تجدیدنظر از آرای دادگاه‌های انتظامی و کلاء	۶۱۱
مبحث دوم: اعاده دادرسی	۶۱۳
فصل ششم: تکلیف مشاوران محابه وکیل دادگستری از لحاظ مسئولیت انتظامی	۶۱۶
مبحث اول: وکلای رسمی و شفاه	۶۱۶
مبحث دوم: مشاوران حقوقی توه نظامیه	۶۱۶
مبحث سوم: نمایندگان حقوقی وزارت‌ها	۶۱۷
مبحث چهارم: کارآموزان وکالت	۶۱۸
فصل هفتم: انواع مجازات‌های انتظامی	۶۱۹
مبحث اول: مجازات انتظامی درجه‌ی ۱ و ۲ (اخطار کتبی یا توبیخ با درج در پرونده)	۶۱۹
مبحث دوم: مجازات انتظامی درجه‌ی ۳ (توبیخ با درج در روزنامه رسمی و مجله‌ی کانون)	۶۲۰
مبحث سوم: مجازات انتظامی درجه‌ی ۳ و ۴ (توبیخ با درج در روزنامه‌ی رسمی و مجله‌ی کانون یا تنزل درجه)	۶۲۱
مبحث چهارم: مجازات انتظامی درجه‌ی ۴ (تنزل درجه)	۶۲۱
مبحث پنجم: مجازات انتظامی درجه‌ی ۵ (ممنوعیت از وکالت از ۳ ماه تا ۳ سال)	۶۲۲

- مبحث ششم: مجازات انتظامی درجه‌ی ۶ (محرومیت دائم از شغل وکالت)..... ۶۲۳
- فصل هشتم: اجرای احکام انتظامی ۶۲۳
- مبحث اول: اخطار شفاهی و کتبی و توبیخ با درج در پرونده ۶۲۴
- مبحث دوم: توبیخ با درج در روزنامه رسمی و مجله کانون ۶۲۵
- مبحث سوم: ممنوعیت و تنزل درجه و محرومیت ۶۲۶

ضمایم

- آیین‌نامه اجرایی لایحه استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۳۴ ۶۳۴
- رای وحدت رویه شماره ۵/ ۹۴۱/۸۴/ ۱۳۸۷/۱۲/۱۸ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ۶۵۲
- آیین‌نامه تعرفه حق الوکاله، حق المشاوره و هزینه سفر وکلای دادگستری و وکلای موضوع ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه جمهوری اسلامی ایران ۶۵۸
- اساسنامه مرکز داوری کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۳۸۴/۴/۵ ۶۶۵
- شیوه‌نامه اجرایی فصل دوم دستورالعمل شماره یک طرح جامع رفع اطلاع دادرسی مصوب ۱۳۸۴/۷/۳۰ «تنظیم حدود اختیار وکلاء و کارکنان در صلح و سازش» ۶۷۰
- فهرست منابع و مآخذ ۶۷۵

بسم الله النور

مقدمه

امروزه نقش وکیل دادگستری در تحقق عدالت قضایی امری است که همه نظام‌ها و سیستم‌های حقوقی بر آن صحه گذاشته‌اند به طوری که مرتکبان گناهت بی‌تردید یکی از مبنای و پایه‌های فکری عدالت کیفری حضور شایسته وکیل در دادرسی‌ها است. حفظ حقوق متهم، کمک به برقراری یک دادرسی عادلانه بر مبنای موازین حقوقی و نقشی که وکیل در ارتقاء رشد حقوقی یک جامعه دارند از پیامدهای مورد توجه، درخور و شایسته به نهاد وکالت و سایر آن در برقراری عدالت است.

حق دفاع از جمله حقوق فطری است که بشر از دیرباز آن را شناخته و برای کامل عدالت را در هر مخاصمه‌ای در گرو امکان استفاده طرفین دعوا از امکانات دفاعی پیدا می‌دانسته و وکالت ابزاری بوده در جهت تحقق این هدف و تأمین یک دادرسی عادلانه که نهایتاً از رضاء میل عدالت خواهی بشر منجر گردیده است.

وکالت دادگستری موجودیتی غیرقابل انکار در جامعه امروز است. جهان امروز این واقعیت را پذیرفته است که دیگر نمی‌توان به لزوم وکیل در یک جامعه مدنی تردید کرد.

تاریخ تمدن و سرنوشت تکامل اقوام و ملل نشان می‌دهد که مساعدت حقوقی به مردم و راهنمایی آنان در این زمینه در مواردی که اختلافات مالی یا خانوادگی پیدا می‌نمودند و هم‌چنین دفاع از آنها در مواردی که به نقض آداب و رسوم یا ارتکاب جرمی علیه اجتماع یا اشخاص متهم گردیده و تحت تعقیب قرار می‌گرفتند هم زمان با داور و قضا یا به عرصه وجود گذاشته است.

این امر را برای اشخاص و به نام آن‌هایی که توانایی لازم را در این خصوص نداشتند کسانی انجام می‌دادند که از سنن و عرف‌ها، قوانین و احکام آگاهی لازم داشته‌اند.^۱

زیبنده‌ترین لفظی که می‌توان برای کار وکالت برگزید واژه هنر است؛ چون در یک بررسی دقیق این گونه نتیجه‌گیری می‌شود که وکالت از کلیه مشاغل دیگر جداست و حالت و وضع خاصی دارد که با هنر سازگارتر از دیگر نمودهای زندگی انسان است. تمام روابط حقوقی مردم را طی فرمول‌ها و مواد قانونی نمی‌توان پیش‌بینی نمود، هر موردی هم که متن قانونی وجود داشته باشد به ندی خود حل اختلاف نمی‌نماید؛ بل که احتیاج به نظر یک نفر قاضی دارد و اوست که باید قاضی را حقیقت وفق دهد و هر جا یک قاضی باشد، وجود دو وکیل ضروری است.

قوانین عالم وجود وکیل را در دادگاه‌ها پذیرفته و حتی اساسی تشخیص داده‌اند. قانون اساسی جمهوری اسلام ایران نیز وجود وکیل را به عنوان یکی از بنیادی‌ترین حقوق افراد با صراحت شناخته است. بدین ترتیب وکیل حق دارد در دادگاه حاضر شده از حقوق موکل خود دفاع کند. مقدمات این دفاع چون تسلیم درخواست‌های حقوقی و یا شکوائیه‌های جزایی و درخواست‌های مختلف به عنوان اذن در لوازم وکالت نیز مورد شناخت قرار گرفته و بدهات امر محلی برای شبیه ایجاد نمی‌کند.

پس از تصویب قانون تشکیلات عدلیه در مورخ ۲۲ تیرماه ۱۳۰۷ به جز وکلای مجاز، هیچ‌کس نمی‌تواند در جلسات محاکم عدلیه به سمت وکالت یا مدافعانه نماید مگر به طور اتفاقی (متهی سالی در سه دعوا) که این قانون طی بخش‌نامه‌ای به عموم محاکم برکن از سوی وزارت عدلیه اعظم اعلام شد و فقط تا شهریور همان سال به محاکم فرصت داد که وکیل رسمی یا موقت که از سوی اصحاب دعوا محاکم معرفی می‌شود، بپذیرند و از آن تاریخ فقط اشخاص را می‌توان به سمت وکالت در جلسه محاکمه مداخله داد که دارای جواز مخصوص باشند.

بسیار دیده شده است که لوائح و استدلال‌های متداعین غیر حرفه‌ای اکثراً مفصل و دارای حشو و زاید و غیر مستند به دلایل ضروری، و پرونده‌این‌گونه افراد دارای نقص بسیاری است که علاوه بر تضییع حق خواهان، موجب گنجی یا زحمت و تطویل کار دادگاه و باعث نارضایتی مردم از دادگاه‌ها و قضات می‌گردد. از طرف دیگر قاضی نیز به دلیل آن که حق ندارد طرفین دعوا را، حتی

۱. کاتبی، حسینقلی، وکالت در دنیای قدیم، مجله کانون وکلای دادگستری مرکز، سال نوزدهم (۱۳۴۶)، شماره ۱۰۵.

اگر چه در دعوی ذی حق باشند، تلقین یا راهنمایی کند در مواردی که گذشت، امکان کمک و مساعدت ندارد و لو آن که عجز احد متداعیین را در بیان حق ببیند.

در جرایم که لزوماً دادستان یک طرف قضیه است و با ابزار حقوق و قانون و تجربه به مقابله با متهم که مجرمیت او معلوم نیست، می آید و دادگاه نیز حق کمک به متهم را ندارد، لزوم شرکت یک شخص با تجربه به وکالت از متهم ضرورت بیش تری دارد. زیرا متهم معمولاً در کار قضائی بی تجربه است و عدالت اقتضا می کند که از طرف متهم نیز یک آشنای به قانون با حق دفاع از وی حضور داشته باشد، به ویژه که این متهم است که مجازات می شود.

در مقابل دادگستری صاحبان حق هستند و بر طبق اصل ۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران حق دفاع از امنیت و مصونیت شغلی خود را دارند. از سوی دیگر حرفه وکالت در همه کشورهای پیشرفته، باسابقه و یکی از مهم ترین نیازهای شهروندان یعنی دفاع از جان، مال، آزادی و حفظ حقوق مردم در دعاوی مدنی و کیفری است. به ویژه از هنگامی که حقوق مردم در کشورهایی چون انگلستان و آمریکا رسمیت شناخته شد و نخستین اعلامیه تفصیلی حقوق بشر در اوت سال ۱۷۸۹ از سوی مجمع نمایندگان مردم فرانسه صادر گردید، دفاع موثر از این حقوق در دستور کار دولت ها قرار گرفت و ضرورت استخدام وکلای دادگستری را در دادرسی ها به نمایندگی از اصحاب دعوی و دفاع از حقوق متهمان در مرحله پی گرد و دادرسی روز به روز تقویت کرد. پشتیبانی از حقوق مردم به ویژه در مواردی مناقشات مالی و دستگاه دادگستری در مقام تجاوز به جان و مال و آزادی شهروندان برمی آیند مورد نیاز دادرسی دادخواهان است و در این شرایط تنها وکلای دادگستری هستند که با داشتن استقلال و با اتکا به دانش و تجربه و وجدان خود به کمک مردم می شتابند.^۱

حرفه وکالت جزء استثنای ترین مشاغل آزاد است که تحت ضابطه های دقیق قانونی قرار دارد. وکیل دادگستری باید از نظامات مربوط به حرفه وکالت کاملاً آگاه باشد تا بتواند به تمام معنی و به نحو مفید و شایسته به شغل وکالت ادامه دهد. وکلای دادگستری از قدیم الایام افتخار دارند که همواره برای تکمیل شرافت حرفه خود حداکثر کوشش را بنمایند. شغل وکالت را یک خدمت روحانی دانسته تا حد قهرمانی بر اعتبار آن افزوده اند و از این رو همیشه این افتخار را داشته اند که

۱. کاشانی، دکتر سید محمود، (وکیل پایه یک دادگستری)، استقلال قانون وکلای دادگستری و دست آورد وکلای

نه تنها مردانی آزاد باشند بل که آزادترین مردان همانند و این کلمه آزادی که از زبان آن‌ها شنیده می‌شود معنی حقیقی خود را می‌رساند.

در خصوص مسئولیت وکیل دادگستری، کلیات شغل وکالت، مراجع انتظامی و آیین رسیدگی به تخلفات انتظامی، پژوهش‌های مختلفی در قالب مقاله و پایان‌نامه و تحقیقات و گزارش‌های علمی انجام شده است. اما تاکنون کتابی جامع در رابطه با مسئولیت انتظامی وکیل دادگستری و نحوه رسیدگی به این تخلفات تالیف نشده تا وکلای محترم دادگستری با مراجعه به آن به مبهمات ذهنی خود پاسخ دهند و این است که ناخودآگاه درگیر تخلفات انتظامی می‌شوند. بنابراین به جهت اهمیت آثار و پیامدهای نگران‌کننده تخلفات وکیل دادگستری و تأثیرات مخربشان بر روند رسیدگی محاکم قضایی از یک سو و سلب اطمینان و اعتماد مردم از وکلاء از دیگر سو و همچنین بررسی جنبه‌های گوناگون تخلفات انتظامی و ضمانت اجرای آن ضروری به نظر رسید که نگارش اثر حاضر پاسخی مختصر به نیازی مبرم است.

خداوند متعال را شادرم که بعد از چند سال تحقیق و تفحص در قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به حرفه وکالت و تمرین و ممارست و آیین شغل شریف، توفیق را رفیق راه ساخت تا بتوانم اثر حاضر را به جامعه علمی و خصوصاً هم‌کانون شریف خود تقدیم نمایم. انتشار کتاب تخلفات انتظامی وکلای دادگستری (تدوین جناب آقایان مرتضی شیخ الاسلامی و محمد انصاری عربستانی) که گامی بزرگ در تدوین آراء محاکم انتظامی کانون وکلای بود و توفیق مراودت که با مؤلفان آن اثر داشتم باعث گردید مباحث مختلف این کتاب به آراء صابره از دادگاه انتظامی وکلاء مزین شود و با ذکر آراء مذکور در ذیل مباحث مختلف تفهیم مطالب را احاطه کند.

در پایان بر خود فرض می‌دانم از همراهی و راهنمایی‌های مشفقانه جناب آقای مرتضی شیخ الاسلامی (مدیر دفتر دادرسی کانون وکلای دادگستری مرکز) که در تدوین این اثر خصوصاً در بخش پنجم، بنده را مورد لطف و مرحمت قرار داده‌اند، قدردانی نموده و همت والای انتشارات کتاب آوا را که تاکنون در انتشار کتب حقوقی گام‌های بلندی برداشته، ستایش نمایم و از کلیه خوانندگان این اثر عاجزانه درخواست نمایم، با انعکاس کاستی‌ها و نقایص موجود، بنده را در تکمیل مجموعه حاضر در انتشارات بعدی یاری فرمایند.